

Evalueringsdesign for forsøgsprojektet Ikast bymidte

Indhold

1. Introduktion

Baggrund og formål
Evaluering og forandringsteori

2. Evalueringsdesign

Forandringsteori
Ønsker og løsninger
Målinger af bylivet
Metode

3. Baseline målinger

4. Spørgeskema

1. Introduktion

Baggrund

I dag er der ikke en entydig oplevelse af centrum i Ikast. De klassiske centrumkvaliteter, vi forbinder med en handelsby, er i Ikast fragmenteret, og nærmest bortvendt hinanden. Strøgcenteret, som indeholder størstedelen af Ikasts handelsliv, har hovedindgangen vendt mod torvet, men er både fysisk og mentalt adskilt fra torvet af den brede Østergade.

Formål

Formålet er at etablere et Borger- og bibliotekshus i det nuværende rådhus, og dermed skabe en ny dynamik i byplanen, så der kan opstå synergi mellem Strøgcenter – Torv – Borgerhus- og bibliotekshus - Føtex – kirke. Torvet og Borger- og bibliotekshuset skal have tilstrækkelig vægt og tiltrækningskraft til at blive et interessant og relevant centrum i ligeværdig sameksistens og synergi med Føtex, Strøgcenteret og kirken.

De handlende i Strøgcenteret og Føtex skal sammen med det fritids- og kulturliv, som i dag lever i periferien, have relevant anledning til at mødes i bymidten. Det øgede liv skal komme alle primære funktioner i midtbyen til gode.

Evaluering og forandringsteori

Evalueringen af forsøgsprojektet i Ikast er en central del af at vurdere, hvordan de specifikke initiativer under forsøgsordningen for frie bymidter har bidraget til målet om at revitalisere bymidten og fremme øget liv og aktivitet i området. Evalueringen fokuserer på at dokumentere både de umiddelbare og langsigtede effekter af de tiltag, der er blevet gennemført, samt at analysere, hvordan de har påvirket byens dynamik, handelsliv og borgernes oplevelse af bymidten.

Evalueringen skal sikre, at erfaringerne og resultaterne bliver delt med styrelsen og andre relevante interessenter, således at viden kan spredes og bruges til fremtidige projekter. Desuden tager evalueringsdesignet udgangspunkt i lovgivningen, der har muliggjort de særlige initiativer, som ikke kunne gennemføres under de gængse regler, og dermed tilbyder forsøgsordningen en fleksibilitet, der kan være med til at fremme nye og innovative løsninger i byudviklingen.

Evalueringen af forsøgsprojektet i Ikast omfatter både kvantitative og kvalitative metoder for at opnå en helhedsforståelse af projektets indvirkning. Det indebærer blandt andet indsamling af data om flow i midtbyen og besøgsfrekvenser, samt interviews og spørgeskemaundersøgelser med lokale borgere, erhvervsdrivende og andre interessenter. Denne tilgang gør det muligt at vurdere, om de gennemførte tiltag har skabt den ønskede forandring i byens liv, samt hvilke aspekter, der har haft størst positiv effekt på borgernes oplevelse og deltagelse i bymidten.

Etablering af det nye Borger- og bibliotekshus

Ikast-Brande Kommune ønsker at gentænke funktionen af rådhuset, så den centrale placering i byen i højere grad kommer i spil og bidrager til at skabe mere liv i bymidten, en mere dynamisk sammenhæng til Strøgcentret og nye dynamikker generelt i midtbyen.

Med projektet gentænkes hele rådhusbygningen med borgerrettede funktioner som politi, borgerservice, bibliotek og aktivitetscenter/øvrige foreningsformål.

Disse interessenter inviteres til at medudvikle konceptet, således at der med processen skabes grundlag for holdbare netværk på kryds og tværs af byens bærende, men forskellige interessefællesskaber, så grundlaget for liv i borgerhuset kan holde og vokse, også på lang sigt.

Loven om forsøgsordningen for frie bymidter muliggør en mere fleksibel anvendelse af bygningen og dens funktioner, hvilket skal skabe en summende oase i bymidten, der kan benyttes til arrangementer, workshops og aktiviteter.

Omdannelse af Torvet

Torvet skal blive et reelt, aktivt og mere indbydende centrum / bindeled midt imellem de byplanmæssigt vigtige funktioner – Borger- og bibliotekshuset, Strøgcenteret og øvrig handel i midtbyen.

Styrkede samarbejder med lokale aktører

Muligheden for at afvige fra kommunalfuldmagten giver større fleksibilitet i brugen af lokaler, offentlige rum og faciliteter, hvilket åbner for nye og mere varierede samarbejder med lokale aktører. Dette gør det muligt at etablere partnerskaber mellem kommunen og lokale virksomheder, foreninger samt engagerede borgere, der har en interesse i at bidrage til bymidtens udvikling. Disse styrkede samarbejder kan skabe innovative løsninger, der er bedre tilpasset lokale behov og samtidig fremme øget liv og aktivitet i byområdet. Den større fleksibilitet i samarbejdsstrukturerne giver også mulighed for at udnytte ressourcer på tværs af aktørerne, hvilket kan føre til mere bæredygtige og langsigtede initiativer.

2. Evalueringsdesign

Evalueringen af forsøgsprojektet er opdelt i tre faser, som tilsammen skaber et fleksibelt og iterativt evalueringsforløb:

Baseline måling

Denne indledende fase har fokus på at indsamle baseline-data om bymidten før implementeringen af de nye tiltag. Disse data er afgørende for at kunne vurdere udviklingen og effekten af projektet over tid, da de fungerer som udgangspunkt for sammenligning af resultaterne i de senere faser af evalueringen.

Midtvejsevaluering

Midtvejsevalueringen giver et tidligt billede af projektets fremdrift og de første resultater af de gennemførte aktiviteter. Denne fase giver mulighed for at tilpasse og justere projektet efter behov. For eksempel kan evalueringen afsløre behovet for øget samarbejde med lokale aktører.

Slutevaluering

Den afsluttende evaluering giver en samlet vurdering af projektets resultater og de langsigtede effekter. Her vurderes, om de oprindelige mål er blevet opfyldt, og hvilke erfaringer projektet kan bidrage med til fremtidige initiativer i andre byer eller projekter.

De følgende fem evalueringsspørgsmål er en central del af evalueringsdesignet og sikrer, at alle aspekter af forsøgsprojektet i Ikast bliver grundigt belyst:

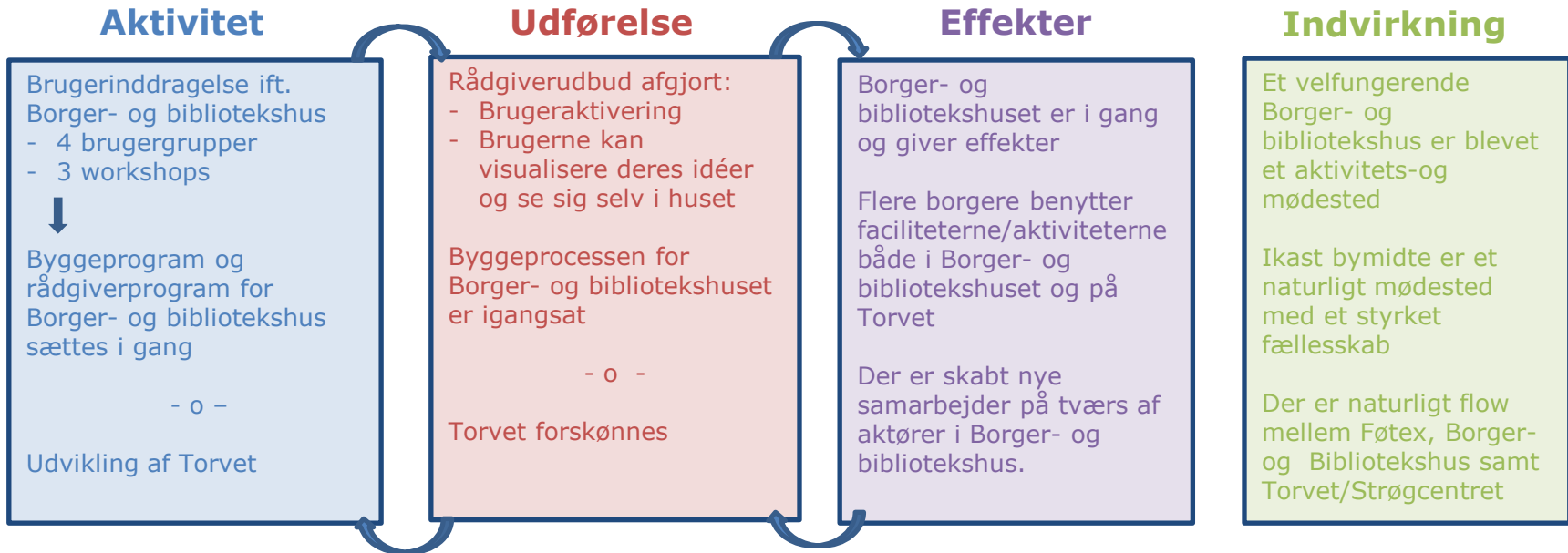
1. Har Borger- og bibliotekshuset skabt mere liv i bymidten? – hvilke tiltag har især bidraget hertil?
2. Giver den nye sammensætning af aktører i Borger- og bibliotekshuset anledning til nye samarbejder og fornyet aktiviteter?
3. Opfattes Borger- og bibliotekshuset primært som et kommunalt hus eller primært som borgernes/byens eget hus?
4. Er der skabt mere liv på Torvet – og har forskønnelsen bidraget hertil?
5. Har de forskellige nye tiltag/aktiviteter på Torvet skabt en bedre sammenhæng i midtbyen og medført mere liv i bymidten på almindelige dage?

Forandringsteori

I forandringsteorien for de to delprojekter Borger- og bibliotekshuset og Torvet er indsatsernes mål sammenfaldende, men det forenkler overblikket med en forandringsteori for hver indsats, fordi virkekæder og aktiviteter adskiller sig. Fokus i evalueringen på tværs af forsøgets delprojekter er:

- **Byliv:** Er der skabt mere aktivitet i bymidten? Er der mangfoldighed blandt brugerne? Kommer man til by- midten/torvet/Borger- og bibliotekshuset uden et egentligt fokuseret ærinde?
- **Samarbejde og organisering:** Er der opstået nye samarbejdsrelationer mellem Kommune, foreninger og civilsamfund ? Mellem eksisterende organiserede og uorganiserede fællesskaber? Målt på projekter, netværk, spontane aktiviteter mv.
- **Lokalt ejerskab til velfærdsfunktionen:** opfattes Borger- og bibliotekshuset primært som et kommunalt hus eller primært som borgernes/byens eget hus? Hvordan er balancen mellem kommunal tilstedeværelse og lokale initiativer?
- **Sammenhængende bymidte:** Har placering af Borgerhuset betydning for handelen i Strøgcenteret og Føtex ift. ændret flow?

Ønsker og løsninger

Baseline måling

2025

Antal personer ved Rådhuset, Torvet og Føtex
Spørgeskema om ønsker og forventninger

Datakilder:

Ikast-Brande Kommune:

- Persontælling
- Spørgeskema

Midtvejsevaluering

2027

Antal personer, der benytter Borger- og bibliotekshuset og Torvet.
Spørgeskema om hvilke faciliteter m.m., der benyttes.
Spørgeskema om samarbejdet mellem aktørerne i hhv. Borger- og bibliotekshuset og Torvet.

Datakilder:

Ikast-Brande Kommune:

- Persontælling
- Spørgeskema
- Gruppeinterviews

Slutevaluering

2029

Antal personer, der benytter Borger- og bibliotekshuset og Torvet.
Spørgeskema om hvilke faciliteter m.m., der benyttes.
Spørgeskema om samarbejdet mellem aktørerne i hhv. Borger- og bibliotekshuset og Torvet.

Datakilder:

Ikast-Brande Kommune:

- Persontælling
- Spørgeskema
- Gruppeinterviews

Målinger af bylivet

Baselinemåling til brug for evalueringsdesignet

- Sidst i dokumentet

Målinger to gange årligt

- Uge 23
- Uge 42

Metode

Baselinemålingen er baseret på kvantitative data. CountMatters har sat måleudstyr op på lokationerne Føtex, Rådhus og Torvet/Strøgcenter (se billedet).

Besøgstæller (blå markering):

- +95 % nøjagtighed og kan retningsbestemme trafik.
- kan opsamle information om antal voksne og børn ved hjælp af et højdefilter
- kan opsamle demografi data
- kan opsamle information om opholdstid i måleområder.
- data overføres kun i tekstformat og uden nogen form for personligt identificerbare oplysninger (GDPR).
- Dækningsområde fra 2m²–108m²–afhængigt af installationshøjde. Installationshøjde 2,2 meter –20 meter.
- Sensorer til både indendørs-og udendørsmålinger.
- Data fra besøgstællere opdateres i Xperio hver time (standard).

Access Point (rød markering):

- Noget lavere nøjagtighed end besøgstæller. Data opsamles fra telefoner (*forudsat WiFi er aktiveret*).
- Kan benyttes til at "følge kunderejsen".
- Kan *ikke* retningsbestemme,
- kan *ikke* skelne mellem voksne og børn
- kan *ikke* opsamle demografi data
- Dækningsområde: Opsamler data i en radius på ca. 15-20 meter (*afhænger også af telefonens signalstyrke og installationsomgivelser*).
- Installationshøjde 2,5 –4 meter Data fra Access Point opdateres i Xperio 1 gang i døgnet. Data opsamlet i dag, kan ses i Xperio i morgen.

Til Midtvejs- og Slutevalueringen vil spørgeskemaer også blive benyttet. Spørgeskemaerne vil rumme spørgsmål fra evalueringsdesignet, og respondenterne vil være ansatte, frivillige, myndigheder, aktive brugere samt besøgende i både Borger- og Bibliotekshuset og på Torvet. Endeligt vil brugergruppe-interviews blive benyttet for at undersøge, om der f.eks. er opstået nye samarbejdsrelationer, og hvordan de fungerer.

Undervejs i processen med indretningen af Borger- og Bibliotekshuset har konsulentfirmaet NERD architects gennemført en række workshops og interviews af de 4 brugergrupper – aktivitetscenter og Ældresagen, bibliotek og lokalhistorisk arkiv, borgerservice samt politi. Disse brugergrupper dækker både ansatte, frivillige, myndigheder, kulturtilbud, aktive brugere og besøgende. Resultaterne heraf ses i rapporten "Ikast-Brande Borger- og bibliotekshus – Helhedsplan", som er vedlagt.

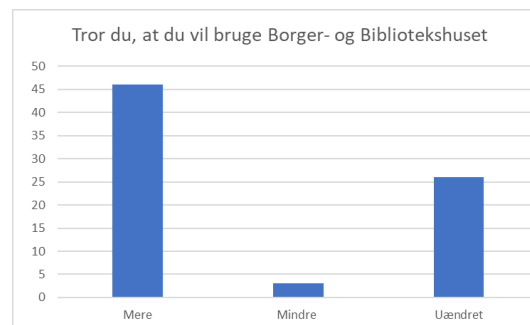
Desuden er der på et borgermøde blevet uddelt et mindre spørgeskema om borgernes ønsker og forventninger til især Torvet.

3. Baseline målinger

Spørgeskema:

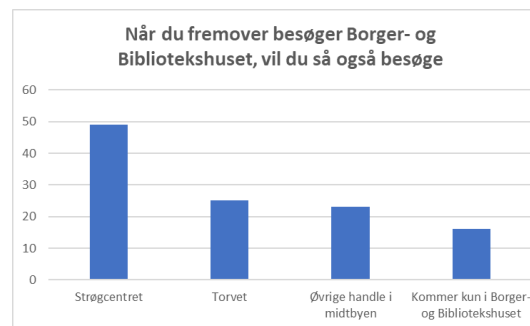
På et informationsmøde den 10. december 2024 blev der uddelt 100 spørgeskemaer, hvoraf 75 blev afleveret, hvilket svarer til en svarprocent på 75 %. Spørgeskemaet skulle give et indtryk af borgernes forventninger til at benytte Borger- og Bibliotekshuset, om flowet mellem Strøgcenter – Torv – Borger- og bibliotekshus samt ønsker til tiltag på Torvet. Skemaet ses i bilag X.

46 af respondenterne (svarende til 61 %) mener, at de vil bruge Borger- og Bibliotekshuset mere end i dag, mens kun 3 (4 %) vil bruge det mindre. 26 (35 %) mener, at de vil benytte huset lige så meget som i dag.

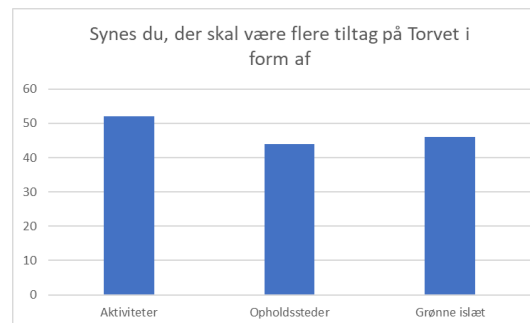
Når borgerne er i Ikast bymidte vil flere af dem også besøge Strøgcentret, Torvet eller den øvrige handel i bymidten, og flere ønsker at besøge forskellige steder. 16 (21,33 %) ønsker kun at besøge Borger- og bibliotekshuset.

Borgene vil især besøge Strøgcentret, men også Torvet og de øvrige handlemuligheder i Ikast bymidte kan forvente et besøg.

Det sidste spørgsmål drejede sig om Torvet, hvor borgerne gerne ser flere aktiviteter, men også opholdssteder og grønt islæt bliver ønsket af flere af respondenterne.

Disse ønsker samt de mange bemærkninger, som spørgeskemaet også gav mulighed for at give, bliver taget med, når arbejdet med Torvet igangsættes.

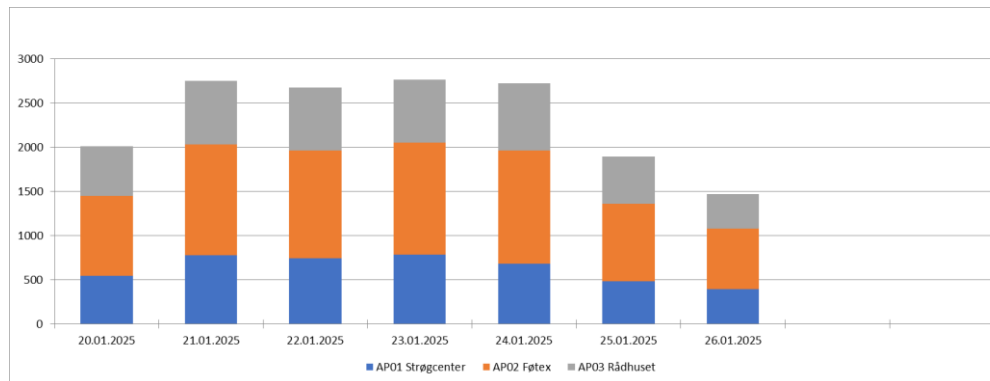

Målinger fra Acces Points og Besøgstællerne

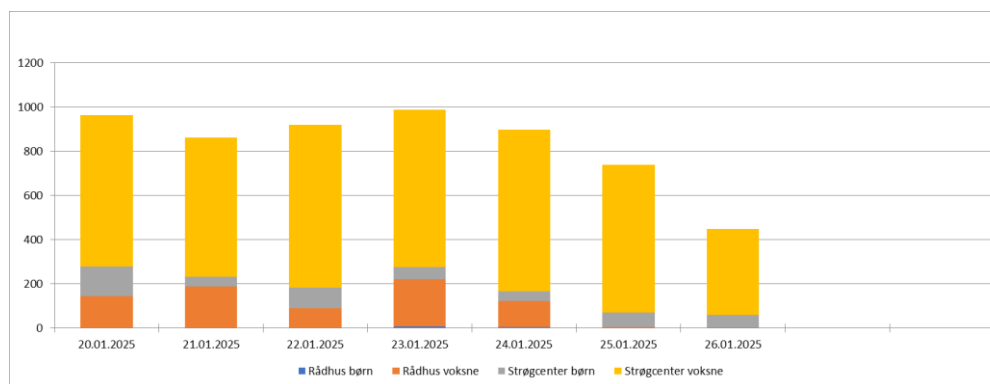
Målingerne er udført i uge 4 (20.-26. januar 2025).

Access Point viser, at der i alt har været 16.287 unikke borgere ved enten Rådhuset/Torvet, Strøgcentret eller Føtex. Af dem har 46 % været ved Føtex, mens Rådhuset/Torvet og Strøgcentret har haft besøg af hver 27 %.

Tirsdag, onsdag, torsdag og fredag er de dage, hvor flest har været i Ikast bymidte

Besøgstællerne har talt i alt 5.822 besøg i hhv. Rådhuset og Strøgcentret. Heraf er 13 % voksne og 0,2 % børn i Rådhuset, mens 78,3 % voksne og 8,5 % børn har besøgt Strøgcentret. De dage, hvor der har været flest besøg, er mandag og torsdag. Torsdag for Rådhusets vedkommende kan skyldes Ikast-Brandes Kommunes lange åbningstid. Tilsvarende har meget få voksne besøgt Rådhuset om onsdagen, hvor Kommunen har lukket for borgerservice m.m.

Tallene viser også et vist flow fra den ene måleenhed til den anden. Således er 583 gået fra Strøgcentret til Føtex, mens 480 er gået den anden vej. Tilsvarende er 678 gået fra Strøgcentret til Rådhuset/torvet og 886 den anden vej. Endelige er 627 gået fra Føtex til Rådhuset/Torvet, mens 537 er gået fra Rådhuset/Torvet til Føtex.

2025 U4 x

Oprindelig	Destination	Flow	Vend flow
AP01 Strøgcenter	AP02 Føtex	583	480
	AP03 Rådhuset	678	886
AP02 Føtex	AP03 Rådhuset	627	537

4. Spørgeskema til Informationsaften, den 10. december 2024

1. Tror du, at du vil bruge Borger- og Bibliotekshuset

- Mere
- Mindre
- Uændret

end du tidligere brugte til tilsvarende faciliteter

2. Når du fremover besøger Borger- og Bibliotekshuset, vil du så også besøge

- Strøgcentret
- Torvet
- Øvrige handel i midtbyen

3. Synes du, der skal være flere tiltag på Torvet i form af

- Aktiviteter (koncerter, gadeteater m.m.)
- Opholdssteder (bænke m.m.)
- Grønne islæt (flere træer, buske, blomster, m.m.)

Hvis du har andre forslag til Borger- og Bibliotekshuset samt Torvet, er du velkommen til at skrive her:
